

СИМВОЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЛУКА ТА СТІЛ У ГЕРАЛЬДИЧНИХ ЗНАКАХ ЯК ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПОРТИВНОЇ СТРІЛЬБИ З ЛУКА

Михайло ОСТРОВСЬКИЙ

*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
Львів, Україна*

Вступ. Міжнародну федерацію стрільби з лука створено у Львові 1931 р. Вона виконує низку функцій, одна з яких є популяризація стрільби з лука у світі.

Заохочення молоді до занять зі стрільби з луком необхідне не лише для розвитку стрільби з лука як олімпійського спорту, але як засіб фізичного виховання для поліпшення здоров'я населення.

У наш час існує безліч способів та засобів популяризації стрільби з лука як виду спорту. І сучасних способів промоції можна виокремити такі: показові виступи, змагання, майстер-класи, фільми, інтерв'ю видатних спортсменів на радіо та телебаченні, у рекламах тощо.

Також можна виокремити символічну популяризацію лука і стрілі, які набули традиційного, а також релігійного характеру. Одним із прикладів цієї групи є зображення фігур лука і стрілі у геральдичних знаках.

Лук і стріла – поширені гербові фігури. Ці знаки у геральдиці можна використовувати як головну, супровідну або другорядну фігуру [1]. Символи лука: мужність, цілеспрямованість, міць, завзятість. Символіка стріли: прагнення до польоту, мужність, сила, війна, відплата, швидкість.

Поява на українських землях перших міських знаків, котрі набули значення гербів, відома ще з початку XIV ст. [2].

Оскільки немає доступних ґрунтовних праць із цього напрямку, робота є актуальна. Актуальність роботи полягає у зацікавленні молоді заняттями зі стрільби з лука із використанням сучасних медійних засобів на базі історико-культурної спадщини, зокрема використовуючи геральдичні знаки часів козацької доби та спортивних товариствах.

Мета – створити нові форми та засоби популяризації стрільби з лука на основі аналізу та систематизації української історико-культурної спадщини.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, системний аналіз, аналіз наукової і методичної літератури. Було проаналізовано геральдичні знаки сіл, міст і районів 16 областей України та АР Крим.

Результати дослідження. Лук і стріли набули історико-культурного феномену, оскільки відігравали велику роль у житті людей минулого.

У середньовіччі, коли лук активно використовували у військових діях, його зображення можна було часто побачити на геральдичних щитах, прапорах, хоругвах, печатках, родових гербах.

За результатами наукової праці встановлено, що зображення атрибутів лучників у гербах адміністративних одиниць України найчастіше використовували в Центральній Україні (13), це пояснюється тим, що на цих землях мешкали козаки, лук застосовували як далекобійну зброю. На Західній Україні знайдено 8 гербів, зокрема в гербах сусідніх західних державах, таких як Польща, навіть у родових гербах. На сході України зафіксовано 6 гербів, це зумовлено тим, що з плином часу козаки переїхали на Слобожанщину для утворення нових поселень, але зі старими традиціями. На півдні України лише 3 герби.

Використання тих чи інших елементів, знаків та кольорів на геральдичних щитах пов'язане з традицією певної території та мають певне значення.

Із розвитком спорту у ХІХ ст. почалися заснування спортивних федерацій, команд, шкіл та університетів, які використовували свої емблеми та герби. У деяких із них використано фігури лука та стріл. Також ці символи трапляються у гербах загальноосвітніх закладів.

Дотримання традицій та сучасна геральдика можуть бути засобом популяризації стрільби з лука як виду спорту, що відповідає статуту ФІТА.

Висновок. Для популяризації стрільби з лука ми систематизували символічне значення лука та стріл у геральдичних знаках України в період козацької доби. Сучасними засобами популяризації стрільби з лука є інтерактивні медіазасоби на базі історико-культурних традицій, зокрема Українська геральдика та геральдичні знаки спортивних товариств і федерацій.

Ключові слова: стрільба з лука, лук, стріли, геральдика.

Список використаних джерел

1. Румянцева В. В. Эмблемы земель гербы городов Левобережной Украины периода феодализма / В. В. Румянцева. – Киев : Наукова думка, 1986. – 128 с.
2. Гречило А. Українська міська геральдика / А. Гречило. – Київ–Львів, 1998. – 192 с.